پرونده

تصاویر سفیر امریکا با کودتاچیان ترکیه در آمد

همزمان با انتشار تصاویری که رابطه امریکا و کودتاچیان ترکیه را مشکوک می‌نماید، یکی از رسانه‌های کشور ترکیه از سفر گروهی از وزارت دادگستری امریکا به آنکارا با هدف گفت‌وگو درباره استراد «فتح‌الله گولن» خبر داد.

عکسی در شبکه‌های مجازی در ترکیه و برخی رسانه‌های این کشور منتشر شده است که نشان می‌دهد «جان باس» سفیر امریکا همراه یک سرهنگ ارتش ترکیه یک روز پیش از تلاش برای کودتای نافرجام در این کشور بوده است. این عکس سفیر امریکا را در کنار یک افسر ناشناس ارتش ترکیه نشان می‌دهد که روز ۱۴ ژوئیه به‌وسیله یک دوربین مداربسته در نزدیکی یک بار واقع در منطقه شنگن در یکی از محله‌های استانبول گرفته شده است. سفارت امریکا در ترکیه اخباری را که درباره این عکس منتشر شده، تکذیب کرد. یکی از مسئولان سفارت امریکا نیز گفته است که جان باس روز ۱۴ ژوئن / یک روز پیش از کودتا در آنکارا بوده و این عکس جعلی است. از سوی دیگر رسانه‌های ترکی اعلام کردند یک گروه امریکایی قرار است ظرف یک هفته آینده به ترکیه سفر کند و درباره فتح‌الله گولن با مقامات ترک مذاکره کند.

سفر این گروه از وزارت دادگستری امریکا به ترکیه در حالی انجام می‌شود که تنش‌ها میان آنکارا و واشنگتن در مورد گولن به اوج خود رسیده و مقامات ترکیه صراحتاً امریکا را به حمایت از عوامل کودتای نافرجام ۱۵ جولای متهم می‌کنند، البته قرار است «جان کری» وزیر امور خارجه امریکا نیز به ترکیه سفر کند اما گویا مذاکرات اصلی در مورد استرداد فتح‌الله گولن بر عهده گروهی است که از وزارت دادگستری امریکا به آنکارا سفر می‌کنند. ترکیه با متهم کردن گولن به راه انداختن کودتای ۱۵ جولای خواستار استرداد وی شده اما واشنگتن از آنکارا خواسته تا مدارک مهمی را برای این موضوع ارائه کند و همین امر موجب بروز تنش میان دو کشور شده است.

■ اردوغان: سکوت غرب بخشودنی نیست

رئیس‌جمهور ترکیه ضمن تأکید بر اینکه دموکراسی به معنای مخالفت با کودتاهاست، گفت: سکوت غرب در قبال تلاش برای کودتای نظامی در ترکیه بخشودنی نیست. به گزارش ایسنا، رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه در مصاحبه با شبکه خبری الجزیره گفت: کشورهای غربی مخالفت خود با کودتا را نشان ندادند. من از کشورهای غربی می‌خواهم از کارهایی که آنکارا علیه کودتا انجام داد، انتقاد نکنند چون کودتاچیان صادق نیستند. وی خطاب به عفو بین‌الملل گفت: حد و حدودتان را بشناسید و صادق باشید. اردوغان بار دیگر جنبش فتح‌الله گولن، عالم و مفکر در تبعید ترکیه را به دست داشتن در کودتای نافرجام اخیر متهم کرد و گفت: این گروه تنها برای سیطره بر ترکیه تلاش نمی‌کند بلکه می‌خواهد بر تمامی کشورهای آفریقایی نیز سیطره یابد. این گروه گروهی مذهبی نیست بلکه تروریستی است و می‌خواهد بر کشور و اقتصادش سیطره داشته باشد. وی تلاش برای کودتا را به زلزله تشبیه کرد و گفت که باید جلوی هرگونه پس‌لرزه را گرفت. وی تأکید کرد: ما ۸۵ صندوق پر از اسناد و مدارکی دال بر دست داشتن گولن در کودتا برای امریکا فرستادیم و منتظریم امریکا وی را به ما تحویل دهد. گروه گولن از سه سال پیش برای کودتا نقشه می‌کشید و ما دسامبر ۲۰۱۳ کودتای دیگری را ناکام گذاشتیم. وی درباره موضع روسیه در قبال تلاش برای کودتا گفت: ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه یک روز پس از وقوع کودتا با من تماس گرفت و تسلیت گفت. وی گفت که کشورش همواره در کنار ترکیه خواهد بود. من سه‌شنبه همراه با هیئتی به روسیه سفر خواهم کرد و روابطمان را از نظر اقتصادی با مسکو تقویت خواهیم کرد. ما درباره مشکلات منطقه و سوریه صحبت خواهیم کرد. اردوغان خواهان برگزاری نشست منطقه‌ای درباره سوریه شد و گفت: اوضاع در شهر حلب ناراحت‌کننده است اما مخالفان در دوره اخیر توازن را بازگرداندند. وی درباره بحران پناهجویان گفت: کشور ما میزبان ۳ میلیون آواره سوری و عراقی است و اتحادیه اروپا چنین مشکلی ندارد. این اتحادیه به وعده‌های خود درباره پناهجویان عمل نکرده است. ترکیه چندین پیشنهاد به اتحادیه اروپا درباره این بحران داد اما این اتحادیه قبول نکرد.

■ ادامه پاکسازی در نهادهای ترکیه

دهها تن از پرسنل نیروهای ویژه ترکیه روز شنبه بازداشت شدند، این تازه‌ترین تحول در سرکوب گسترده پس از کودتای ناکام ماه گذشته در این کشور است که بیش از ۲۷۰ کشته بر جای گذاشت. پس از تشخیص کمیسیونی که فرماندهی نیروهای ویژه پس از کودتای ۱۵ ژوئیه تشکیل داد، حدود ۹۰ عضو نیروهای ویژه ترکیه بازداشت شدند. این سرکوب‌ها حامیان فتح‌الله گولن، روحانی ترک تبار ساکن امریکا را هدف گرفته است. آنکارا او را به هدایت کودتای ناکام متهم می‌کند. از زمان کودتای ناکام ماه ژوئیه، دهها هزار تن از پرسنل ارتش، نیروی پلیس، قوه قضائیه و بخش دولتی اخراج، بازداشت یا حبس شده‌اند. ترکیه همچنان شرایط امنیتی خود را اصلاح می‌کند و طبق آن ارتش تحت کنترل جدی مقام غیرنظامی در می‌آید.

چالش

داعش ۵۲ جوان عراقی را زنده زنده سوزاند

گروه تروریستی «داعش» ۵۲ جوان را در «الحویجه» در استان «کرکوک» عراق به اتهام تشویق خانواده‌های‌شان برای فرار از این شهر سوزاند.

منابع عراقی می‌گویند که آغاز مرحله نهایی عملیات آزادسازی موصل از کنترل داعش شروع شده است. «یوسف الکلابی» سخنگوی بسیج مردمی عراق گفته که نیروهای الحشد الشعبی آمادگی و قدرت کافی برای از بین بردن تروریست‌های داعش را بدون دخالت نیروی بیگانه دارند ولی نایف الشمری نماینده پارلمان عراق پیش‌بینی کرده که امریکا برای استفاده تبلیغاتی در انتخابات ریاست جمهوری ماه نوامبر هم که شده، در آزادسازی موصل مشارکت خواهد کرد: «موصل برای استفاده تبلیغاتی در انتخابات امریکا پیش از برگزاری انتخابات در این کشور آزاد خواهد شد.» ظهر دیروز هم یک هواپیمای باری حامل ۲۴ تن اسلحه و مهمات روس در فرودگاه بین‌المللی شهر اربیل، به زمین نشست تا به دست نیروهای پیشمرگ این اقلیم واقع در شمال عراق برسد و در جنگ علیه گروهک تروریستی داعش مورد استفاده قرار گیرد. با نزدیک شده به مرحله اصلی عملیات آزادسازی موصل، اقدامات نامتعارف داعش نیز تشدید شده است. به گزارش العالم، این گروه تروریستی در تازه‌ترین اقدام خود، ۵۲ جوان را در «الحویجه» در استان «کرکوک» عراق به اتهام تشویق خانواده‌های‌شان برای فرار از این شهر سوزاند. داعش افزون بر سوزاندن این ۵۲ جوان، چهار جوان دیگر را هم تیرباران کرد. همچنین پایگاه اینترنتی «بوابه الفجر» به نقل از منابع رسمی در شهر الحویجه گزارش کرد که ۱۵ انتحاری داعش نیز به روستای «اجحله» در ناحیه «القیاره» واقع در ۶۰ کیلومتری جنوب «موصل» حمله کردند. این حملات انتحاری به کشته شدن ۱۱ نفر از جمله پنج سرباز، یک افسر ارتش و پنج غیرنظامی منجر شد. «صالح الجبوری» بخشدار «القیاره» گفت: «۱۵ انتحاری داعشی با کمربند انتحاری، به این روستا حمله کردند. ارتش عراق شماری از آنان را قبل از اجرای عملیات انتحاری از پا درآورد اما شماری نیز خود را منفجر کردند.» الجبوری افزود: «جست‌وجو برای یافتن چهار انتحاری که به این روستا نفوذ کرده‌اند، ادامه دارد. البته اهالی این روستا برای در امان ماندن از حملات تروریست‌ها، پیشتر به طرف دیگر رود فرات انتقال یافته بودند.» ظهر دیروز تروریست‌های داعش سعی داشتند منطقه «القیاره» در جنوب استان نینوا و شهر موصل را از نیروهای عراقی بازپس گیرند که با مقاومت نیروهای عراقی، ناکام ماندند.

گزارش یک

محمد بابایی

پاتک‌های بی‌ثمر به حصر حلب

مقاومت نیروی تازه‌نفس به جبهه نبرد اعزام کرد

حلب شاهد یکی از سنگین‌ترین نبردهاست. تلاش گسترده گروه‌های مسلح تحت حمایت خارجی برای شکست محاصره با موفقیت کوچکی همراه بود اما شرایط میدانی و حمایت سنگین هوایی جنگنده‌های روسی و سوری و رسیدن گروه‌های ویژه حزب‌الله لبنان به خط مقدم باعث شده تا این موفقیت کوچک تروریست‌ها، علاوه بر پرهزینه بودن، علناً هیچ نتیجه‌ای نداشته نباشد، چراکه آنها نتوانسته‌اند هنوز مسیر امنی برای فرار از محاصره باز کنند.

ائتلاف جیش‌الفتح که رهبری عملیات گروه‌های مسلح برای شکستن محاصره حلب را به عهده دارد، ساعات پایانی روز شنبه اعلام کرد که موفق شده‌اند با تسلط بر منطقه الراموسه محاصره نیروهای دولتی را بشکنند و میان نیروهای خود در شرق و غرب حلب راه ارتباطی باز کنند. گروه‌های تروریستی بیش از یک هفته است عملیات گسترده‌ای را تحت عنوان «حماسه بزرگ حلب» آغاز کرده‌اند و در طول این مدت تلفات سنگینی را متحمل شده‌اند. ناظران موفقیت گروه‌های مسلح را در روز شنبه بی‌فایده عنوان کردند. آرون لوند، کارشناس ارشد در مؤسسه کارنگی که به طرفداری از شورشیان معروف است در صفحه توئیتر خود نوشت: «درست است که شورشیان می‌توانند از طریق الراموسه از بخش شرقی خارج یا داخل شوند اما تا آنجا که می‌توانم بگویم آنها هنوز نتوانسته‌اند یک مسیر امن برای کمک‌رسانی ایجاد کنند.» یک گروه نزدیک به مخالفان موسوم به «دیده‌بان حقوق بشر سوریه» هم با تأیید پیشروی شورشیان تأکید کرد: «این گروه‌ها هنوز نتوانسته‌اند مسیر ارتباطی امنی را میان محله‌های شرقی حلب و مناطق تحت کنترل خود برقرار کنند.» فارس نیز به نقل از یک منبع نظامی سوریه گزارش داد که ارتش این کشور بر گذرگاه باریکی که گروه‌های مسلح مدعی هستند آن را به سمت محله‌های شرقی حلب باز کرده‌اند کاملاً مسلط است و عبور از گذرگاه بسیار دشوار است.

■ حزب‌الله دست به کار شد

در پی پیشروی روز شنبه تروریست‌ها، حزب‌الله لبنان در حدود ۴۰۰ نیروی ویژه خود را از «گردان‌های رضوان» به منطقه اعزام کرد. منابع خبری گزارش دادند: «نیروهای گردان رضوان خود را برای انجام عملیات بازپس‌گیری برخی از مناطق اشغال شده در «الراموسه» واقع در جنوب غرب شهر حلب آماده می‌کنند.» تحلیلگران ورود نیروهای ویژه حزب‌الله را مهم توصیف کرده‌اند. الیاج مغنایر، کارشناس مسائل امنیتی و دفاعی منطقه در صفحه توئیتر خود نوشت: «گردان‌های رضوان تاکنون نقش مهمی در تحولات میدانی از جمله در قصیر، قلمون و حومه دمشق سوریه به عهده داشته‌اند. هم‌اکنون [با ورود این نیروها] انتظار می‌رود نبرد حلب به اوج خود برسد.» این تحلیلگر همچنین خاطرنشان کرده که نبرد حلب تا حدود یک هفته دیگر ادامه پیدا کند و تا آن زمان انتظار شدیدترین درگیری‌ها در میان تمام درگیری‌ها در سوریه را داشته باشید.»

از سوی دیگر گروه عراقی حرکت نجبا اعلام کرد ۲ هزار رزمنده تازه نفس این گروه به خط نبرد حلب زدند. به گفته این جنبش، این نیروها از جمله نیروهای ضربتی هستند که در آزادسازی بسیاری از مناطق ریف حلب نیز مشارکت داشته‌اند.

از سوی دیگر منابع خبری گزارش دادند که جنگنده‌های روسی و سوری طی دو روز گذشته به صورت بی‌وقفه مواضع تروریست‌ها را هدف قرار داده‌اند و این حملات تلفات سنگینی را بر گروه‌های مسلح وارد کرده است. بعضی منابع خبری تعداد تلفات تروریست‌ها را طی چند روز گذشته ۵۰۰ نفر برآورد کردند.

■ نقش مبهم ترکیه

درباره نقش ترکیه در عملیات اخیر گروه‌های تروریستی اخبار ضد و نقیضی وجود دارد. در حالی که بعضی تحلیلگران می‌گویند پس از کودتای اخیر، ترکیه حمایت خود را از گروه‌های شورشی کاهش داده است، اما مقامات سوری معتقدند ترکیه همچنان حامی اصلی عملیات اخیر تروریست‌ها در حلب است. محمد کمال الجفا، ناظر اتاق عملیات حلب با اشاره به اینکه درگیری‌های شدید در جنوب غرب حلب حتی برای لحظه‌ای متوقف نشده، گفت: هواپیماهای ارتش سوریه نیز همزمان کاروان تروریست‌هایی را که از طریق مرزهای ترکیه وارد ریف‌های ادلب شده و از آنجا عازم جنوب حلب بودند، هدف گرفتند. وی افزود: «به رغم عملیات سنگین حزب ترکستانی که از سوی اتاق عملیاتی در شهر انتاکیه ترکیه هدایت می‌شود و سلاح‌های سنگین اعم از موشک‌های تاو و موشک‌اندازها و آتشبار سنگینی که تروریست‌ها در اختیار دارند اما ارتش سوریه و متحدانش در حال دفاع جانانه برای بازگشت موازنه میدانی هستند.»

خبر

کره شمالی: امریکا برای حمله هسته‌ای پیشدستانه آماده می‌شود

کره شمالی، امریکا را به آماده شدن برای انجام حمله هسته‌ای پیشدستانه متهم کرد.

اتهام علیه امریکا از سوی کره شمالی پس از آن مطرح شد که دولت واشنگتن اعلام کرده بمب افکن‌های «B1» خود را در پاسیفیک برای نخستین بار در طول یک دهه گذشته مستقر کرده است. به گزارش خبرگزاری فرانسه، ارتش امریکا اعلام کرد این بمب افکن راهبردی روز شنبه در جزیره گوام امریکا در غرب اقیانوس آرام مستقر شد. ارتش امریکا از آوریل ۲۰۰۶ بمب افکنی از این نوع را در این جزیره مستقر نکرده است. در بیانیه‌ای رسمی که خبرگزاری کره شمالی منتشر کرد آمده است: «دشمنان به فریبکاری روی آورده‌اند و می‌خواهند نشان دهند که از طریق اعزام هواپیمای «B1» برای پرواز برفراز شبه‌جزیره کره به مدت دو تا سه ساعت در صورت نیاز، برای انجام حمله هسته‌ای پیشگیرانه به جمهوری خلق دموکراتیک کره آماده می‌شوند.» در این بیانیه آمده است: «دشمنان ما هر کاری که از دستشان بربیاید انجام می‌دهند تا علیه ما باشند. آنها می‌توانند دست به حمله پیش‌دستانه اتمی علیه کره شمالی بزنند و این کار را با استقرار بمب افکن B1 انجام می‌دهند. این اقدامات برای تقویت قدرت هسته‌ای بار دیگر نشان می‌دهد امپریالیسم امریکایی حمله هسته‌ای پیشگیرانه بر ضد جمهوری خلق دموکراتیک کره را اقدامی واقعی می‌داند.» شبه‌جزیره کره از زمان آزمایش هسته‌ای چهارم کره شمالی در ششم ژانویه گذشته و پس از آن شلیک موشک بالستیک در هفتم فوریه شاهد تنش روز افزون است.

در پاسخ به این اقدامات و تهدیدات کره شمالی، امریکا و کره جنوبی اعلام کردند در خصوص استقرار سامانه سپر موشکی «تاد» پیش از پایان امسال توافق کرده‌اند. پیونگ‌یانگ تهدید کرد که در صورت استقرار این سامانه موشکی با «اقدامی عملی» پاسخ خواهد داد اما ماهیت چنین اقدامی را مشخص نکرد.

گزارش ۲

گزارش خبری-تحلیلی «جوان»

باز طراحی ائتلاف عبری-عربی بر عمارت برجام

فضای پس از توافق هسته‌ای ایران با ۱+۵، به نگرانی درباره قدرت منطقه‌ای ایران، دامن زده، روندی که در حال نزدیک‌تر کردن برخی کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی است. نشست «انجمن عربی حقوق بشر» برای مقابله با آنچه تهدیدات ایرانی خوانده شده، شنبه در پایتخت بحرین آغاز به کار کرد و طرحی عربی-خلیجی برای مقابله با ایران در حال طراحی است. شرکت‌کنندگان این نشست حمایت خود را از گروهک منافقین اعلام کردند.

در شرایطی که با گذشت هفت ماه از اجرای برجام تحریم‌های بانکی از سوی غرب برداشته نشده، کشورهای عربی و رژیم صهیونیستی، نگران از تأثیر بازگشت دارایی‌ها بر افزایش نفوذ منطقه‌ای ایران، سعی دارند ائتلافی علیه تهران تشکیل دهند. کشورهای عربی که در یک سال گذشته نشست‌های مختلفی را با هدف مقابله با ایران برگزار کرده‌اند، روز شنبه بار دیگر در منامه، پایتخت بحرین برای یکدست‌سازی سیاست‌های ضد ایرانی خود دور هم جمع شدند. نشست انجمن عربی حقوق بشر با شرکت هیئت‌هایی از کشورهای عربی در منامه برگزار شد و در اولین روز نشست، طرحی «عربی-خلیجی» برای مقابله با ایران تدوین و اعلام شد که این طرح به دنبال حمایت از تلاش‌های عربی و کشورهای خلیج فارس و نیز سازمان‌های مربوط برای مقابله با چیزی است که برخی کشورهای عربی آن را خطرهای ایرانی و آثار آن بر آینده امنیت ملی عربی تعبیر می‌کنند.

به گزارش «اسکای‌نیوز»، حدود ۷۰ سازمان عربی و مدنی که ادعا شده در حوزه حقوق بشر فعالیت دارند در این نشست مدعی شدند ایران علیه ملت‌های سوریه و عراق مرتکب ظلم شده و باید از این اقداماتش دست بردارد. دو هفته پیش هم چهار کشور عربی، هر چند بدون اجماع، با حمایت عربستان در نشست اتحادیه عرب در موریتانی بیانیه‌ای علیه مداخلات ایران در امور کشورهای عربی صادر کردند. اعضای شرکت‌کننده در نشست دیروز منامه خواستار حمایت بین‌المللی از اعضای منافقین در اردوگاه «لیبرتی» (در عراق) از بمباران شدند. اخیراً ترکی الفیصل، رئیس سابق دستگاه اطلاعاتی عربستان در نشست منافقین در پاریس، پایتخت فرانسه شرکت و حمایت سعودی‌ها از این گروه تروریستی را اعلام کرده بود. همچنین برخی منابع فلسطینی هفته گذشته اعلام کردند که دیدار محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین با سرکرده منافقین در پاریس با فشار عربستان انجام شده است. به گفته کارشناسان عربستان با حمایت از منافقین به تغییر نظام سیاسی در ایران دل‌خوش کرده است اما این گروهک از جایگاه مردمی در ایران برخوردار نیست که بتواند منافع سعودی‌ها را تامین کند و به گفته نایب رئیس سنای فرانسه عربستان با این حمایت‌ها وقت خود را تلف می‌کند.

■ اتحاد ضد ایرانی با اسرائیل

در حالی که هنوز چند هفته از سفر جنجال برانگیز انور عشقی، ژنرال سابق سعودی به سرزمین‌های اشغالی نگذشته، میکائیل ملکیور، وزیر امور اجتماعی سابق اسرائیل فاش کرد که مسئولان اسرائیلی به زودی می‌توانند به عربستان سفر کنند. ملکیور یکی از مسئولانی است که انور عشقی با وی دیدار کرده بود. وی گفت که حل و فصل اختلافات میان رژیم صهیونیستی و عربستان نزدیک است و روزی که اسرائیلی‌ها در آن بتوانند به عربستان سفر کنند بسیار نزدیک شده است. نزدیکی اعراب و رژیم صهیونیستی پس از برجام جنبه علنی به خود گرفته و دیدارهایی بین دو طرف برای تشکیل اتحاد ضد ایرانی انجام شده است. بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر رژیم صهیونیستی توافق هسته‌ای ایران و ۱+۵ را اشتباه تاریخی خواند و مدعی شد که تلاش خواهد کرد مانع اجرای آن شود. از سوی دیگر، یعقوب عمیدرور، مشاور امنیت داخلی سابق رژیم صهیونیستی درباره نزدیکی اعراب با این رژیم گفت: «کشورهای زیادی در جهان با شگفتی به تحول روابط میان اسرائیل و کشورهای سنی که اهمیت زیادی در منطقه دارند، نگاه می‌کنند. این کشورها به روابط آشکار میان اسرائیل، مصر، اردن و روابط غیررسمی اسرائیل با عربستان به دیده تقدیر می‌نگرند». اخیرا نتانیاهو از کشورهای عربی دعوت کرده است تا در مذاکرات صلح شرکت کنند تا نتیجه بهتری حاصل شود. به گفته عمیدرور نزدیکی اعراب به اسرائیل سه دلیل دارد. «یکی ترس کشورهای سنی از افزایش قدرت ایران، دوم ترس کشورهای سنی از تهدید افکار سلفی تندرو که داعش این افکار را ترویج می‌دهد و دلیل سوم نیز این است که این کشورها احساس می‌کنند امریکا دوستانش در منطقه را در زمانی دشوار رها کرده است و می‌خواهد مداخله‌اش در منطقه را کم کند». امریکا در یک سال گذشته نه تنها اعراب و اسرائیل را تنها نگذاشته است بلکه برای تضمین امنیت متحدانش در خاورمیانه قراردادهای نظامی گسترده‌ای با اعراب و اسرائیل امضا کرده است تا از آنها در مقابل تهدیدات ادعایی از سوی ایران حمایت کند. اخیرا قرارداد نظامی به ارزش ۴۰ میلیارد دلار بین امریکا و اسرائیل امضا شد.

■ کروز: برجام باید فوراً پاره شود

همزمان با تلاش کشورهای عربی و اسرائیل به سمت عادی کردن روابط، تعدادی از جمهوریخواهان امریکا همچنان به اظهارات خود علیه برجام ادامه می‌دهند. در ادامه جنجال‌ها در امریکا بر سر خبر باج ۴۰۰ میلیون دلاری دولت باراک اوباما به ایران برای آزادی زندانیان امریکایی، تد کروز، سناتور جمهوریخواه در این باره اظهارنظر کرده است. تد کروز در بیانیه‌ای ضمن مخالفت شدید با آنچه «باج دادن به ایران» خوانده، بر لزوم پاره کردن توافق هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ تاکید کرده است. او که بارها مخالفتش با برجام را تکرار کرده است، حالا در بیانیه جدید ادعا کرده است: «این [برجام] چیزی بیش از مجموعه‌هایی از رشوه‌ها و توافقات محرمانه نیست و هیچ کاری برای ممانعت ایران از دستیابی به توانمندی هسته‌ای نخواهد کرد». پیشتر نیز دونالد ترامپ، نامزد جمهوریخواهان در ریاست جمهوری امریکا گفته بود که در صورت رئیس‌جمهور شدن، برجام را پاره خواهد کرد که با واکنش‌های داخلی و خارجی مواجه شد. چند روز پیش بود که رسانه وابسته به جمهوریخواهان در امریکا از اعطای ۴۰۰ میلیون دلار به ایران از سوی دولت باراک اوباما، رئیس‌جمهور این کشور خبر داد تا مقدمات آزادی چهار زندانی امریکایی از ایران فراهم شود اما مقامات کاخ سفید این خبر را تکذیب کردند.

نگاه

نعمان رحیمی

نزدیکی عربی-صهیونیستی در سراشیبی برجام

یووال اشتاینیتز، وزیر انرژی رژیم صهیونیستی، به رادیو اسرائیل گفته که برجام توافق بدی است اما کاری است که شده و در سال اول اجرای این توافقنامه ما هیچ‌گونه نقض قابل توجهی از سوی ایرانی‌ها ندیده‌ایم. این سخنان اشتاینیتز می‌تواند گویای موضع بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر رژیم صهیونیستی باشد چرا که او رابطه نزدیکی با نتانیاهو دارد و به نظر می‌رسد بیشتر از اینکه قصد تأیید برجام را داشته باشد خواسته جواب بیانیه وزارت جنگ رژیم صهیونیستی و به خصوص آویگدور لیبرمن، وزیر جنگ رژیم صهیونیستی را بدهد. لیبرمن بیانیه وزارتخانه خود را با لحنی تند علیه برجام و با تشبیه آن به قرارداد ۱۹۳۸ بین آلمان نازی، ایتالیا، فرانسه و بریتانیا منتشر کرد تا پاسخی به حمایت باراک اوباما، رئیس‌جمهور امریکا، از برجام داده باشد. این بیانیه باعث دستپاچگی نتانیاهو شد که نمی‌خواهد سردی رابطه‌اش با اوباما بیشتر بشود و به همین دلیل، مشاور موقت امنیت ملی خود، جاکوب نایجل را مأمور کرد تا دیداری با سفیر امریکا در رژیم صهیونیستی داشته باشد و به نحوی از امریکایی‌ها دلجویی بکند. این کش و قوس بیشتر مانند جنگ زرگری صهیونیست‌ها بر سر برجام است چرا که آنها به خوبی می‌دانند برجام آنها را در سراشیبی روابط با برخی از کشورهای عربی قرار داده که تا همین چند سال قبل تصورش را هم نمی‌کردند.

این سراشیبی باعث شده تا اسرائیلی‌ها به بهبود روابط خود با کشورهای عربی با خوشبینی نگاه کنند تا آنجا که میکائیل ملکیور، وزیر سابق امور اجتماعی گفته که اسرائیلی‌ها به زودی خواهند توانست به عربستان سفر کنند و یعقوب عمیدرور، مشاور سابق امنیت داخلی هم می‌گوید: «کشورهای زیادی در جهان با شگفتی به تحول روابط میان اسرائیل و کشورهای سنی که اهمیت زیادی در منطقه دارند، نگاه می‌کنند. این کشورها به روابط آشکار میان اسرائیل، مصر و اردن و روابط غیررسمی اسرائیل با عربستان به دیده تقدیر می‌نگرند.» یکی از سه دلیلی که او برای این تحول ذکر می‌کند به برجام و توافق هسته‌ای ایران با گروه ۱+۵ ارتباط دارد که نقطه مشترک عربستان و دیگر شیوخ عربی در شورای همکاری خلیج فارس با رژیم صهیونیستی شده و این مجموعه را در سراشیبی رابطه و تشکیل جبهه ضد ایرانی قرار داده است. حالا این جبهه واقعیتی است که نمی‌توان انکار کرد و به همین دلیل، سفر انور عشقی، ژنرال بازنشسته سعودی، به سرزمین اشغالی و دیدار او با صهیونیست‌ها خیلی تعجب‌برانگیز نبود و تأییدی بود بر همکاری نزدیک آل سعود با صهیونیست‌ها طی یک سال اخیر که بنابر برخی گزارش‌ها، این همکاری حتی تا حد نظامی نیز گسترش پیدا کرده است. هر چند که نقطه مشترک ضدبرجامی نقش تعیین‌کننده‌ای در این سراشیبی داشت، اما نمی‌توان از نقش امریکا در این روند چشم‌پوشی کرد. نمی‌توان انکار کرد که امریکا همواره به دنبال عادی‌سازی روابط صهیونیست‌ها با کشورهای عربی بوده و ایجاد این سراشیبی موافق این سیاست عمومی واشنگتن است و دعوت جان کری، وزیر خارجه امریکا، از وزرای خارجه کشورهای عربی و محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطینی، برای نشست مشترکی با وزیر خارجه رژیم صهیونیستی در جهت همین سیاست انجام می‌شود. در واقع، امریکا در برجام دو مسیر را ترسیم کرده که در مسیر اول دل به تغییر رفتار سیاست خارجی ایران و در نتیجه دگرگونی سیاست منطقه‌ای ایران بسته بود تا ایران را به طمع برجام با سمت و سوی سیاست‌های خود در منطقه همراه کند و در مسیر دیگر به دنبال سوق دادن اعراب به سوی بهبود روابط خود با رژیم صهیونیستی بود. امریکا تا اینجای کار نتوانسته نتیجه‌ای از مسیر اول بگیرد. در مقابل، عربستان و متحدان عربی‌اش نه‌تنها توان هیچ مقاومتی در برابر مسیر دوم امریکا نداشتند، بلکه از پیش پتانسیل حرکت در این مسیر را داشتند و برجام تنها بر شدت حرکت آنها افزوده است. این شدت حرک سعودی و متحدانش به سوی عادی‌سازی روابط با صهیونیست‌ها آن قدر زیاد است که حتی تعجب صهیونیست‌ها را برانگیخته تا چه رسد به امریکایی‌ها. در هر صورت، امریکا که با برجام نتوانسته مطالبات منطقه‌ای خود از ایران را برآورده ببیند، امیدوار به سراشیبی است که آل سعود و متحدان عربی‌اش را به سوی صهیونیست‌ها می‌فرستد.

اخبار کوتاه

■ فتح مدعی جاسوسی حماس برای غرب شد

سخنگوی جنبش فتح در بیانیه خود محمود زهار از رهبران جنبش حماس را متهم کرد که اطلاعات ایران و حزب‌الله را در اختیار سرویس‌های جاسوسی غربی قرار داده است. به گزارش روزنامه فرامنطقه‌ای الشرق الاوسط، اسامه قواسمی گفت: زهار به خوبی می‌داند که جنبش او بود که همپیمانانش را فروخت و از هم‌پیمانی با تهران و دمشق و حزب‌الله یک شبه به جبهه کاملاً ضد با آنها رفت و تمام اطلاعات امنیتی را در مورد دمشق و حزب‌الله به سازمان اطلاعات غرب تحویل داد و زمانی که فهمید طرح اخوان‌المسلمین در سوریه، مصر و منطقه در حال سقوط است، فقط برای کسب پول دست به دامان تهران شد. پیشتر محمود زهار، عضو دفتر سیاسی جنبش حماس دیدار محمود عباس با مریم رجوی را در پاریس «تسلیم شدن فرمایشات سروران آن دو در طرح غربی» خواند.

■ افشاگری ویکی‌لیکس درباره کلینتون

جولیان آسانژ، مؤسس سایت افشاگر ویکی لیکس در مصاحبه با شبکه راشا تودی گفت: دولت امریکا در زمانی که هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه بود از لیبی به عنوان مجرایی برای رساندن سلاح به دست افراط‌گرایان در سوریه استفاده کرد. وی افزود: شرکت صنعتی فرانسوی «لافارژ» نیز در مسئله سوریه دست داشته است. تحقیقات صورت گرفته توسط روزنامه لوموند افشا می‌کند که آنها به خاطر عملیات‌هایشان در مناطق مشخص به داعش پول و مالیات پرداخت کرده و در معاملات تجاری مختلفی با داعش همکاری داشته‌اند. آسانژ ادامه داد: پول‌هایی از کمپانی لافارژ در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ میلادی وارد مؤسسه هیلاری کلینتون شده است. در واقع یک رابطه طولانی‌مدت میان کمپانی لافارژ و کلینتون وجود دارد. او یکی از اعضای هیئت مدیره این کمپانی است. وی گفت: رابطه وسیعی نیز میان هیلاری کلینتون و عربستان سعودی در واقع میان مؤسسه کلینتون و عربستان وجود دارد. ریاض احتمالاً بزرگ‌ترین اهداکننده و بانی مؤسسه کلینتون است.

■ اعتراضات در اتیوپی به پایتخت رسید

در حالی که اعتراضات در اتیوپی به پایتخت این کشور رسیده است، دست‌کم هفت تن در جریان درگیری‌های جدید بین پلیس و معترضان ضد دولتی در غرب اتیوپی کشته شدند. تظاهرات روز شنبه در آدیس‌آبابا، پایتخت اتیوپی از سوی گروه‌های اپوزیسیون اورومو، مهم‌ترین قوم اتیوپی برگزار شد. در این تظاهرات حدود ۵۰۰ تن در میان حضور پلیس با شعار «آزادی‌مان را می‌خواهیم» و «زندانیان سیاسی ما را آزاد کنید» به اعتراض علیه دولت پرداختند.

■ قدرت‌نمایی چینی‌ها مقابل امریکا و متحدانش

پکن اعلام کرده جنگنده‌های بمب‌افکن در جزایر مورد مناقشه در دریای چین جنوبی به عنوان بخشی از مانور آموزشی نظامی این کشور مستقر شده‌اند. نیروی هوایی چین اعلام کرد، چندین جنگنده این کشور عملیات گشت‌زنی و رهگیری در حریم هوایی جزایر مناقشه برانگیز در دریای چین جنوبی را به عنوان بخشی از برنامه آموزش نظامی و در راستای تقویت نیروی هوایی انجام داده‌اند. دادگاه حکمیت بین‌المللی در لاهه اخیراً در پرونده مناقشه با چین به نفع فیلیپین رأی داد که این رأی مورد اعتراضات مقامات پکن قرار گرفت. امریکا به بهانه حمایت از متحدان خود در مناطق اطراف این دریا نیروهای خود را افزایش داده و اخیراً اعلام کرده است که سامانه‌ای موشکی در کره شمالی و نزدیک مرزهای چین مستقر می‌کند.